

RETNINGSLINJER FOR EKSAMEN I OPPLAND FYLKESKOMMUNE

Retningslinjene er fastsatt av fylkesopplæringsjefen 11.januar 2018 etter drøfting med de
Tillitsvalgte

Revidert november 2019 og gjelder **inntil nye endringer blir gitt.**

Mars 2021:

Dette dokumentet er korrigert og oppdatert for nye regler i muntlig og muntlig-praktisk eksamen. Endringer er markert med gul farge.

Mer informasjon finner du her:

<https://www.udir.no/eksamen-og-prover/eksamen/muntlig-eksamen/>

Innhold:

Generelle retningslinjer	s 2
Spesielt for elever	s 4
Spesielt for privatister	s 9

Disse dokumentene på www.udir.no gir informasjon om eksamen:

- ✓ Opplæringslova
- ✓ Forskrift til Opplæringslova
- ✓ Rundskriv Udir - om fag- og timefordeling og tilbudsstruktur
- ✓ Rundskriv Udir - om Individuell vurdering
- ✓ Læreplan i fag
- ✓ Trekkordning ved eksamen
- ✓ Hjelpemidler ved eksamen
- ✓ Retningslinjer for eksamen i Oppland fylkeskommune, for elever og privatister

Ikke grunnlag for vurdering i fag (IV):

Elever med IV i fag mister eksamensrett som elev, og må melde seg opp til privatisteksamen for å få fullført faget. Se retningslinjer for privatister.

Med hensyn til klagerett på standpunktkarakter, anbefales det likevel at eleven gjennomfører eleveksamen. Hvis klagen ikke gis medhold, annulleres eksamenskarakteren automatisk.

Plikt til å møte på eksamen:

Dersom elever ikke dokumenterer fravær under eksamen vil standpunktkarakteren falle bort og faget må tas som privatist.

Tverrfaglig eksamen for yrkesfag:

Oppgaveproduksjon:

En tverrfaglig eksamen omfatter flere fag. Det forutsetter godt samarbeid på tvers av skoler og faggrenser. Eksamensoppgaver skal produseres ut fra de aktuelle læreplanene for faget. Elevene skal få vise kompetanse i så stor del av læreplanen i programfagene som mulig.

Eksamensoppgaven er felles for hele Oppland fylkeskommune og skolene følger oppsatt samarbeidsplan. Samarbeidsplan sendes ut hvert år.

- Ansvarlig skole innkaller til samarbeidsmøte.
- Hver skole plikter å ta med oppgaveforslag til felles samarbeidsmøte. Det utarbeides to sett eksamensoppgaver.
- Standard forside benyttes.
- Kvalitetssikre teksten i oppgaven. Bokmåls- og nynorskversjon må foreligge, dersom gruppa trenger bistand kontakt eksamensansvarlig på ansvarlig skole.
- Dersom de samarbeidende skoler ikke blir ferdig med eksamensoppgavene på samarbeidsmøtet, må skolene bli enige om det videre arbeidet. Dette er ikke den ansvarlige skole sitt ansvar alene.
- Ansvarlig skole v/ eksamensansvarlig sender de ferdige eksamenssettene til samarbeidende skoler v/eksamensansvarlig innen 1.mars.
- To ferdigstilte eksamenssett sendes Eksamenskontoret innen 15.mars pr. e-post. Oppgavene må merkes med hvilken som skal brukes vår/høst.
- Dersom skolen er alene om sitt programområde/nivå i Oppland fylkeskommune produserer den ett sett eksamensoppgaver.
- Eksamensoppgaver som er produsert gjennom samarbeid skal ikke endres på den enkelte skole. Oppgavene oversendes i PDF-format.

Samarbeidsmodellen ivaretar intensjonen om at eksamen skal være lokalt gitt og i tråd med styringsdokumentene. Samtidig sikrer man faglærers medvirkning i utformingen av oppgavene.

Muntlig og muntlig-praktisk eksamen:

Muntlig eksamen: Inntil 30 minutter (§ 3-30 i forskrift til Opplæringslova).

Muntlig-praktisk eksamen: Inntil 45 minutter (§ 3-30 i forskrift til Opplæringslova).

For elever:

Alle muntlige eksamener skal ha 24 timer forberedelse.

For muntlig-praktiske eksamener framkommer det i læreplanen om faget skal ha forberedelsesdel. Eventuell forberedelse skal være på 24 timer.

Alle hjelpemidler er tillatt i forberedelsesdelen. Det skal til enhver tid være stille i forberedelseslokalet.

Opplysning om hvilke elever som skal opp til eksamen får sensor 1 og sensor 2 samtidig med elevene.

- Læreplanen i faget er styrende for innholdet i oppgaven.
- Elevene skal prøves i så stor del av læreplanen som mulig for best mulig å vise helhetlig kompetanse.
- Sensorene setter karakter rett etter eksamen for hver elev. Elevens kompetanse måles ut fra læreplanens mål og ikke ut fra andre elevers prestasjoner.

Sensor 1 må ta kontakt med sensor 2 så snart som mulig når han/hun får beskjed om et eksamensparti på egen skole, det vil si i løpet av første/andre dag av de 10 virkedagene de har til samarbeid.

Faglærer har plikt til å utarbeide forslag til eksamensoppgave på grunnlag av læreplanen og gjeldende retningslinjer. Forslag til eksamensoppgave legges fram for sensor 2, som skal være med på å godkjenne oppgavene. Sensor 2 avgjør i samarbeid med sensor 1 hva eleven skal eksamineres i. Dette betyr at sensor 2 bør ta aktivt del i forarbeidet med oppgavene. Sensor 2 skal blant annet sikre at oppgavene ikke er for snevre.

Oppgaven utformes slik at alle elevene får mulighet til å få vist sin kompetanse i så stor del av faget som mulig. En del av eksamensoppgaven må inneholde informasjon om hvordan eksamen skal foregå og en beskrivelse av fagets vurderingsgrunnlag/ kjennetegn på måloppnåelse. Den må være presis når det gjelder hvilke krav som stilles til eleven, men samtidig ha den grad av åpenhet som er nødvendig for at eleven selv skal kunne vise fag- og metodekompetanse. Eleven kan selv formulere problemstilling(er) der et slikt krav er naturlig ut fra målene i læreplanen.

Begge sensorene har ansvar for å skape en så trygg og positiv atmosfære som mulig rundt eksamenssituasjonen. Normalt er det sensor 1 som er eksaminator, sensor 2 kan ved behov stille utdypende spørsmål. Elevene må informeres om at sensor 2 kan ta del i eksaminasjonen.

Sensor 1 eller en annen fagperson skal være tilgjengelig for veiledning ved utleveringen av temaene/oppgavene på dag 2, innenfor de rammer som arbeidstidsavtalen setter. Sensor 1 skal ikke drive undervisning i forberedelsestiden.

RETNINGSLINJER FOR EKSAMEN I OPPLAND FYLKEKOMMUNE

Spesielt for ELEVER

Retningslinjene ble fastsatt av fylkesopplærings sjefen 11.januar 2018 etter drøfting med de Tillitsvalgte

Disse dokumentene på www.udir.no gir informasjon om eksamen:

- ✓ Opplæringslova
- ✓ Forskrift til Opplæringslova
- ✓ Rundskriv Udir - om fag- og timefordeling og tilbudsstruktur
- ✓ Rundskriv Udir - om Individuell vurdering
- ✓ Læreplan i fag
- ✓ Trekkordning ved eksamen
- ✓ Hjelpemidler ved eksamen

Ikke grunnlag for vurdering i fag (IV):

Elever med IV i fag mister eksamensrett som elev, og må melde seg opp til privatisteksamen for å få fullført faget. Se retningslinjer for privatister.

Med hensyn til klagerett på standpunktkarakter, anbefales det likevel at eleven gjennomfører eleveksamen. Hvis klagen ikke gis medhold, annulleres eksamenskarakteren automatisk.

Plikt til å møte på eksamen:

Dersom eleven ikke dokumenterer sitt fravær under eksamen vil standpunktkarakteren falle bort og eleven vil måtte ta faget som privatist.

Skriftlig eksamen:

Skriftlig eksamen – inntil 5 timer

Hjelpemidler under eksamen:

Skriftlig eksamen i Kunnskapsløftet følger to hovedmodeller for hjelpemidler.

Modell 1 – Eksamen:

Alle hjelpemidler er tillat, unntatt åpent internett, samskriving, chat og andre muligheter for å kunne utveksle informasjon med andre. For norsk og fremmedspråk er heller ikke oversettelsesprogrammer tillatt.

Modell 2 – Todelt eksamen:

Del 1 – Skrivesaker, passer, linjal og vinkelmåler er tillatt.

Del 2 – Alle hjelpemidler er tillat, unntatt åpent internett, samskriving, chat og andre muligheter for å kunne utveksle informasjon med andre.

Nettbaserte hjelpemidler

Enkelte fag har tilgang til nettressurser i åpent nett:

<https://www.udir.no/eksamen-og-prover/eksamen/apent-internett-til-eksamen-i-noen-fag/>

Begrensede nettressurser for øvrige fag:

<https://www.oppland.no/fagomrader/opplaring/eksamen/digital-eksamen/>

Forberedelsesdag/lesedag:

Alle skriftlige trekkfag har en lesedag.

Noen eksamener har obligatorisk forberedelsesdag, da gis det ikke ekstra lesedag.

På forberedelsesdagen er alle hjelpemidler tillatt.

Oppgaveveiledning/vurderingskriterier:

Det skal være kjent for eleven hva som er målet for opplæringen og hva som blir vektlagt i hans eller hennes kompetanse.

Muntlig eksamen og muntlig-praktisk eksamen:

Muntlig eksamen: Inntil 30 minutter

Muntlig-praktisk eksamen: Inntil 45 minutter

Alle muntlige eksamener skal ha 24 timer forberedelse.

For muntlig-praktiske eksamener framkommer det i læreplanen om faget skal ha forberedelsesdel. Eventuell forberedelse skal være på 24 timer.

Alle hjelpemidler er tillatt i forberedelsesdelen. Det skal til enhver tid være stille i forberedelseslokalet.

Eksamen skal gi eleven mulighet til å vise sin kompetanse i så stor del av faget og læreplanen som mulig.

Felles rammer for muntlig og muntlig-praktisk eksamen:

- To dager før eksamen får eleven vite hvilket fag eleven er kommet opp i.
Første dag: Lesedag.
Andre dag: Obligatorisk forberedelsesdag. Tema, problemstilling(er) eller case blir gjort kjent for elevene kl. 09.00. Elevene skal ha tilgang til veiledning i løpet av dagen.
- For elevene skal alle hjelpemidler være tillatt under forberedelsen.

Gjennomføring eksamensdagen:

- Kan foregå individuelt eller i gruppe i samråd med lærer.
- På muntlig eksamen **kan** eleven ha en presentasjonsdel med varighet på inntil 10 minutter av eksamenstiden. (Dette er frivillig for eleven f.o.m. våreksamen 2021.)
Muntlig-praktisk eksamen har ulike praktisk innslag og presentasjoner ut fra det enkelte fag, i tillegg til muntlig eksaminasjon. Hele eksamenstiden skal vurderes.
- Hver elev får vite sin karakter rett etter at eksamen er gjennomført.

Prestasjonen vurderes opp mot kompetansemålene i læreplanen. Karakteren må bygge på en samlet vurdering av elevens måloppnåelse i faget.

Eleven må kunne vurdere de kildene som er benyttet.

Avanserte tekniske presentasjoner må ikke skygge for fagligheten i elevens prestasjon.

Spesielt for engelsk og fremmedspråk:

Ved bruk av lyttetekster, kan disse deles ut enten på forberedelsesdagen, eller under selve eksamen.

Spesielt for Muntlig –praktisk eksamen i følgende fag på Musikk, dans og drama:

MDD2001	Musikk, dans og drama
MUS2003	Instrument, kor og samspill I
MUS2004	Instrument, kor og samspill II
MUS3002	Musikk fordypning 1
MUS3004	Musikk fordypning 2
MUS3004	Musikk
MUS2009	Instruksjon og ledelse
MDD3005	Teaterensemble

DRA2003	Teaterproduksjon 1
DRA2004	Teaterproduksjon 2
DRA3001	Teaterproduksjon fordypning 1
DRA3002	Teaterproduksjon fordypning 2
DRA2005	Teater i perspektiv 1
DRA2007	Teater i perspektiv 2

- Disse fagene har to dagers obligatorisk forberedelse hvor tema, problemstilling eller case gjøres kjent første forberedelsesdag.
- Skal ha presentasjonsdel, opptreden/fremføring og en samtaledel.

Tverrfaglig muntlig-praktisk eksamen og praktisk eksamen:

Tverrfaglig muntlig-praktisk eksamen: Inntil 5 timer

Praktisk eksamen: Inntil 5 timer

Begge har inntil 2 forberedelsesdager.

Tverrfaglig muntlig-praktisk eksamen prøver elevene i forhold til kompetansemålene i læreplanene for alle programfagene. Den skal ikke være en fagprøve eller legges opp mot denne. Fagprøve gjennomføres etter endt læretid.

Praktisk eksamen tar utgangspunkt i alle kompetansemålene i læreplanen.

Felles for tverrfaglig muntlig-praktisk eksamen og praktisk eksamen:

- Eksamen bør gjenspeile arbeidsformer gjennom skoleårene.
- Eksamen skal inneholde praktisk innslag.
- Eksamen kan enten ha en skriftlig eller muntlig del (ikke begge deler). Tverrfaglig praktisk og praktisk eksamen behøver nødvendigvis ikke å inneholde et slikt element.
- Ved gruppeeksamen skal hver enkelt elev vurderes individuelt.
- Programområdene velger selv om elever skal være på skolen i forberedelsestiden.
- Fylkesopplæringsjefen bestemmer hvilke programområder der også forberedelsen til eksamen skal vurderes.
- Elevene må møte til angitte tidspunkt eksamensdagen, ellers er de å anse som ikke møtt til eksamen.
- Dersom det er obligatorisk innlevering av forberedelsen til et gitt dato og klokkeslett og det ikke er gjort i riktig tid, anses eleven som ikke møtt til eksamen.
- Dersom det er gruppeeksamen og eleven ikke møter til angitt tid i sin gruppe på eksamensdagen, anses eleven som ikke møtt til eksamen.

Elever som ikke møter på eksamen må gå opp som privatist.

RETNINGSLINJER FOR EKSAMEN I OPPLAND FYLKEKOMMUNE

Spesielt for PRIVATISTER

Retningslinjene er fastsatt av fylkesopplæringsjefen 11. januar 2018 etter drøfting med de tillitsvalgte

Disse dokumentene gir informasjon om eksamen:

Opplæringslova

Forskrift til Opplæringslova

Rundskriv Udir - Kunnskapsløftet – om fag- og timefordeling for grunnopplæringen, tilbudsstruktur i videregående opplæring

Rundskriv Udir - Individuell vurdering i grunnskolen og videregående opplæring etter forskrift til opplæringsloven kapittel 3

Læreplan

Hjelpemidler ved eksamen (www.udir.no)

Privatister/praksiskandidater/lærlinger: Oppmelding til eksamen

Melder seg opp via www.privatistweb.no

Privatistweben er åpen for oppmelding:

Høsteksamen i perioden ca. 20.august til 15.september.

Våreksamen i perioden ca. 10. januar til 1.februar.

Se øvrig informasjon om privatisteksamen på:

<https://www.udir.no/eksamen-og-prover/eksamen/ta-fag-som-privatist/>

Skoler som arrangerer privatisteksamen:

Nord-Gudbrandsdal vidaregåande skule avd. Otta

Vinstra vidaregåande skule

Lillehammer videregående skole, avd. Nord

Gjøvik videregående skole

Hadeland videregående skole

Dokka videregående skole

Valdres vidaregåande skule

SKRIFTLIG EKSAMEN:

Studieforberedende program - inntil 5 timer (unntak 6 timer)

Yrkesforberedende program - inntil 4 timer

Hjelpemidler under eksamen:

Skriftlig eksamen i Kunnskapsløftet følger to hovedmodeller for hjelpemidler.

Modell 1 – Eksamen:

Alle hjelpemidler er tillatt, unntatt åpent internett, samskriving, chat og andre muligheter for å kunne utveksle informasjon med andre. For norsk og fremmedspråk er heller ikke oversettelsesprogrammer tillatt.

Modell 2 – Todelt eksamen:

Del 1 – Skrivesaker, passer, linjal og vinkelmåler er tillatt.

Del 2 – Alle hjelpemidler er tillatt, unntatt åpent internett, samskriving, chat og andre muligheter for å kunne utveksle informasjon med andre.

Nettbaserte hjelpemidler

Enkelte fag har tilgang til nettressurser i åpent nett:

<https://www.udir.no/eksamen-og-prover/eksamen/apent-internett-til-eksamen-i-noen-fag/>

Begrensede nettressurser for øvrige fag:

<https://www.oppland.no/fagomrader/opplaring/eksamen/digital-eksamen/>

Forberedelsesdag:

Noen sentralt gitte eksamener har forberedelsesdag hvor forberedelsen foreligger på www.udir.no fra kl. 09.00.

På forberedelsesdagen er alle hjelpemidler tillatt.

Oppgaveveiledning:

Tidligere gitte eksamensoppgaver og veiledninger finner du her:

<https://sokeresultat.udir.no/eksamensoppgaver.html> (sentralt gitte oppgaver)

<http://www.vigoiks.no/access/login?id=2165&url=/eksamen/tidligere-gitte-eksamensoppgaver>
(lokalt gitte oppgaver).

MUNTLLIG EKSAMEN OG MUNTLLIG-PRAKTISK EKSAMEN

Muntllig eksamen: Inntil 30 minutter

Muntllig-praktisk eksamen: Inntil 45 minutter

Privatisten prøves i så stor del av læreplanen for faget som mulig

Felles rammer for muntllig (M) og muntllig-praktisk (MP) eksamen:

- Privatister skal ha forberedelse på eksamensdagen: 30 min for M, og 45 min for M/P.
- Privatistene skal få en oppgave/tema/ problemstilling i forberedelsestiden
- På muntllig eksamen **kan** eleven ha en presentasjonsdel med varighet på inntil 10 minutter av eksamenstiden. **(Dette er frivillig for kandidaten f.o.m. våreksamen 2021.)** Muntllig-praktisk eksamen har ulike praktisk innslag og presentasjoner ut fra det enkelte fag, i tillegg til muntllig eksaminasjon. Hele eksamenstiden skal vurderes.
- Privatistene **kan** ha tilgang til internett eller kommunikasjon med andre under forberedelsen. **Det skal til enhver tid være stille i forberedelseslokalene.**
- Sensorene setter karakter rett etter eksaminering av hver privatist.

Gjennomføring av muntllig-praktisk eksamen for privatister i realfag:

Forberedelse:

Privatisten gjennomfører/forbereder et praktisk forsøk/undersøkelse som passer til det utdelte temaet. **Alle hjelpemidler er tillatt.**

Gjennomføring:

Resultater/beskrivelse av forsøk, samt teoretisk bakgrunn for dette forsøket legges fram som første del av eksaminasjonen. **Det er ikke lenger obligatorisk med en ren presentasjon fra kandidatens side. Framlegget kan derfor forgå i samtale med eksaminator hvis kandidaten ønsker dette.** Læreplanens kompetansemål er gjenstand for videre høring.

TVERRFAGLIG MUNTЛИG-PRAKTISK EKSAMEN OG PRAKTISK EKSAMEN:

Eventuell forberedelse: Privatister kan få inntil 1 time forberedelse på eksamensdagen hvis det er nødvendig for gjennomføringen.

Tverrfaglig muntlig-praktisk eksamen: Inntil 5 timer eksamen

Praktisk eksamen: Inntil 5 timer eksamen

Tverrfaglig muntlig-praktisk eksamen prøver privatisten i forhold til kompetansemålene i læreplanene. Den skal ikke være en fagprøve eller legges opp mot denne. Fagprøve gjennomføres etter endt læretid.

Praktisk eksamen tar utgangspunkt i alle kompetansemålene i læreplanen.

Felles for tverrfaglig muntlig-praktisk eksamen og praktisk eksamen:

- Eksamen skal inneholde praktisk innslag.
- Eksamen kan enten ha en skriftlig eller muntlig del (ikke begge deler). Tverrfaglig praktisk/praktisk eksamen behøver nødvendigvis ikke å inneholde et slikt element.
- Ved gruppeeksamen skal hver enkelt privatist vurderes individuelt. Hvis det er hensiktsmessig kan eksamen gjennomføres i gruppe, men hver privatist skal vurderes individuelt.
- Privatisten kan prøves i hele læreplanen for utdanningsprogrammet.